

Sygn. akt.

VIII Ga 380/19

**WYROK
W IMIENIU
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

Dnia 4 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII
Wydział Gospodarczy
w składzie:

Przewodniczący

Sędzia Wojciech Wołoszyk
Sędzia Elżbieta Kala (spr.)
Sędzia Artur Fornal

Protokolant sdsta

stażysta Roksana Nowaczyk

po rozpoznaniu w dniu 21 maja 2020
r. w Bydgoszczy

na rozprawie

sprawy z powództwa: **M. P. (1)**

przeciwko: **A. Ł.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej
przez pozwanego od wyroku Sądu
Rejonowego
w Bydgoszczy z dnia 31 maja 2019r.,
sygn. akt VIII GC 788/18

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego
na rzecz powoda kwotę 3.150

zł (trzy tysiące sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Elżbieta Kala Wojciech Wołoszyk Artur Fornal

Sygn. akt VIII Ga 380/19

UZASADNIENIE

Powód M. P. (1), prowadzący działalność pod nazwą (...) w sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą akt VIII GC 788/18 wniósł o zasądzenie od pozwanego A. Ł. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) kwoty 5.817,02 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 170,47 zł, stanowiącej równowartość kwoty 40 euro na dzień 31 sierpnia 2017 r. Nadto powód domagał się zasądzenia kosztów procesu, na zasadzie art. 98 § 2 k.p.c.

W sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą akt VIII GC 1048/18 powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 3.911,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 170,47 zł, stanowiącej równowartość kwoty 40 euro na dzień 31 sierpnia 2017 r. Nadto powód domagał się zasądzenia kosztów procesu, na zasadzie art. 98 § 2 k.p.c.

W sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą akt VIII GC 1064/18 powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 12.478,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 22 sierpnia 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 170,18 zł, stanowiącej równowartość kwoty 40 euro na dzień 31 lipca 2017 r. Nadto powód domagał się zasądzenia kosztów procesu, na zasadzie art. 98 § 2 k.p.c.

W sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą akt VIII GC 1627/18 powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 7.969,07 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 170,47 zł, stanowiącej równowartość kwoty 40 euro na dzień 31 sierpnia 2017 r. Nadto powód domagał się zasądzenia kosztów procesu, na zasadzie art. 98 § 2 k.p.c.

W sprawie zarejestrowanej pod sygnaturą akt VIII GC 2060/18 powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 6.178,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty oraz kwoty 169,60 zł, stanowiącej równowartość kwoty 40 euro na dzień 7 września 2017 r. Nadto powód domagał się zasądzenia kosztów procesu, na zasadzie art. 98 § 2 k.p.c.

W uzasadnieniu ww. pozwów powód wskazał, że zbył na rzecz pozwanego materiały budowlane, w związku z czym wystawił następujące faktury VAT: nr (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r., (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r., (...) z dnia 22 lipca 2017 r., (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r., (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r. Pozwany zaakceptował faktury i nie złożył reklamacji, a mimo to nie zapłacił za otrzymany towar. Powód stwierdził, że wezwał pozwanego do zapłaty, jednak pozwany nie odebrał korespondencji.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko A. Ł. o zapłatę kwoty 5.987,49 zł wraz z odsetkami (sygn. akt VIII GNc 1220/18) Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko A. Ł. o zapłatę kwoty 3.911,56 zł wraz z odsetkami (sygn. akt VIII GNc 1217/18) Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko A. Ł. o zapłatę kwoty 12.478,95 zł wraz z odsetkami (sygn. akt VIII GNc 1218/18) Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko A. Ł. o zapłatę kwoty 7.969,07 zł wraz z odsetkami (sygn. akt VIII GNc 1221/18) Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22 października 2018 r. w sprawie z powództwa M. P. (1) przeciwko A. Ł. o zapłatę kwoty 6.178,50 zł wraz z odsetkami (sygn. akt VIII GNc 2060/18) Sąd Rejonowy w Bydgoszczy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od nakazów zapłaty wydanych w sprawach o sygn. akt VIII GNc 1220/18, VIII GC 1217/18, VIII GNc 1218/18 pozwany zaskarżył nakazy zapłaty w całości, domagając się uchylenia nakazów zapłaty i oddalenia powództw, z jednoczesnym zasądzeniem kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował istnienie zobowiązania, podnosząc, że nigdy nie dokonywał zakupu przedmiotów wymienionych na spornej fakturze, nigdy ich nie zamawiał, ani nie odbierał. Pozwany stwierdził, że podpis widniejący na spornej fakturze nie należy do niego.

W sprzeciwach od nakazów zapłaty wydanych w sprawach o sygn. akt VIII GNc 1221/18 oraz VIII GNc 2060/18 pozwany zaskarżył nakazy zapłaty w całości, domagając się oddalenia powództw oraz zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Nadto pozwany wniósł o zawieszenie postępowania ze względu na ujawnienie czynów, których ustalenie na drodze karnej wywrze wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Dla uzasadnienia swojego stanowiska pozwany przedstawił analogiczną argumentację, jak w zarzutach od nakazów zapłaty wydanych w sprawach o sygn. akt VIII GNc 1220/18, VIII GC 1217/18, VIII GNc 1218/18.

W pismach procesowych z dnia: 30 kwietnia 2018 r., wniesionym do sprawy VIII GC 788/18 (VIII GNc 1220/18), 2 maja 2018 r., wniesionym do sprawy VIII GC 1048/18 (VIII GNc 1217/18), 4 maja 2018 r., wniesionym do sprawy VIII GC 1064/18 (VIII GNc 1218/18), pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Pozwany domagał się zawieszenia postępowania ze względu na ujawnienie czynów, których ustalenie na drodze karnej wywrze wpływ na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy. Pozwany wyjaśnił, że w dniu 30 kwietnia 2018 r. złożył do Prokuratury Rejonowej (...)zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 270, 270a i 286 kodeksu karnego, które dotyczy również faktury nr (...).

W pismach procesowych z dnia: 23 kwietnia 2018 r., wniesionym do sprawy VIII GC 1048/18 (VIII GNc 1217/18), 4 maja 2018 r., wniesionym do sprawy VIII GC 788/18 (VIII GNc 1220/18) powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie, odnosząc się do zarzutów pozwanego, które ocenił jako bezprzedmiotowe i nie mające większego znaczenia dla oceny istnienia zobowiązania.

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Postanowieniem z dnia 7 maja 2018 r. wydanym w sprawie VIII GC 1048/18 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy połączył sprawę o sygn. akt VIII GC 1048/18 ze sprawą o sygn. akt VIII GC 778/18 w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia i prowadzenia ich pod wspólnym numerem VIII GC 778/18.

Zarządzeniem z dnia 15 maja 2018 r. wydanym w sprawie VIII GC 1064/18 Przewodniczący połączył sprawę o sygn. akt VIII GC 1064/18 ze sprawą o sygn. akt VIII GC 778/18 w celu prowadzenia ich pod wspólnym numerem VIII GC 778/18.

Zarządzeniem z dnia 21 czerwca 2018 r. wydanym w sprawie VIII GC 1627/18 Przewodniczący połączył sprawę o sygn. akt VIII GC 1627/18 ze sprawą o sygn. akt VIII GC 778/18 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. VIII GC 778/18.

Zarządzeniem z dnia 14 listopada 2018 r. wydanym w sprawie VIII GC 2060/18 Przewodniczący połączył sprawę o sygn. akt VIII GC 2060/18 ze sprawą o sygn. akt VIII GC 778/18 do wspólnego prowadzenia pod sygn. VIII GC 778/18.

W piśmie procesowym z dnia 21 grudnia 2018 r. pozwany wniósł zastrzeżenia do opinii biegłego sądowego, domagając się sporządzenia przez biegłego opinii uzupełniającej.

W piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2019 r. powód oświadczył, że nie wnosi zastrzeżeń do opinii biegłego sądowego.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 maja 2019 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy:

1. w sprawie, prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 778/18:

I. utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 6 marca 2018 roku, wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1220/18;

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 1.817,00 złotych (jednego tysiąca ośmiuset siedemnastu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zwrócił powodowi od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 10,00 złotych (dziesięć złotych) nadpłaconej opłaty od pozwu;

2. w sprawie, prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1048/18:

I. utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 28 lutego 2018 roku, wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1217/18;

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 900,00 złotych (jednego tysiąca ośmiuset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. w sprawie, prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1064/18:

I. uchylił nakaz zapłaty z dnia 14 lutego 2018 roku, wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygn. akt VIII GNc 1218/18;

II. powództwo oddalił;

III. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.842,00 złotych (trzy tysiące osiemset czterdzieści dwa złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

4. w sprawie, prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 2060/18:

I. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.178,50 złotych (sześć tysięcy stu siedemdziesięciu ośmiu złotych pięćdziesięciu groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.067,00 złotych (dwa tysiące sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

5. w sprawie, prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1627/18:

I. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.969,07 złotych (siedmiu tysięcy dziewięciuset sześćdziesięciu dziewięciu złotych siedmiu groszy)

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty;

II. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.880,00 złotych (jednego tysiąca ośmiuset osiemdziesięciu złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

Sąd I instancji ustalił, że powód sprzedawał pozwanemu materiały budowlane, które były wykorzystywane na budowach prowadzonych przez pozwanego m.in. w Z., B. i M.. Materiały były odbierane przez pracowników pozwanego, w tym J. B. i M. W. (1) lub przez jego podwykonawców, m.in. D. B.. Dostawa towarów była potwierdzana dokumentami WZ. Pozwany nie zgłaszał zastrzeżeń, co do ilości czy jakości dostarczonego mu towaru.

Sąd I instancji wskazał, że pozwany za zgodą kontrahenta kontaktował się z powodem w celu dokonania płatności za pobrany towar w momencie, kiedy posiadał środki pieniężne umożliwiające zapłatę. Wówczas powód wystawiał faktury VAT, dopasowując sprzedany towar, opisany w dokumentach WZ do kwoty, jaką dysponował pozwany, wybierając najpierw z dokumentów WZ towary bardziej wartościowe. Niekiedy pozwany dokonywał płatności, prosząc jednocześnie, aby faktura została wystawiona z datą późniejszą, gdyż – jak twierdził – w danym czasie pozwany nie potrzebował „kosztów”.

Sąd I instancji ustalił także, iż pozwany zalegał z zapłatą za towar odebrany w 2016 roku i do maja 2017 roku. Zaś powód wystawił pozwanemu faktury VAT o numerach:

- nr (...) na kwotę 5.817,02 zł brutto z terminem płatności wyznaczonym na dzień 6 września 2017 r., która została doręczona pozwanemu w dniu 18 sierpnia 2017 r.,

- nr (...) na kwotę 3.911,56 zł brutto z terminem płatności wyznaczonym na dzień 6 września 2017 r., która została doręczona pozwanemu w dniu 18 sierpnia 2017 r.,

- nr (...) na kwotę 12.478,95 zł brutto z terminem płatności wyznaczonym na dzień 21 sierpnia 2017 r., która została doręczona pozwanemu w dniu 18 sierpnia 2017 r.

- nr (...) na kwotę 7.969,07 zł brutto z terminem płatności wyznaczonym na dzień 6 września 2017 r., która została doręczona pozwanemu w dniu 18 sierpnia 2017 r.,

- nr (...) na kwotę 6.178,50 zł brutto z terminem płatności wyznaczonym na dzień 6 września 2017 r., która została doręczona pozwanemu w dniu 18 sierpnia 2017 r.

Sąd I instancji podał, że przedstawicielka powoda M. P. (2) wysłała ww. faktury pozwanemu, który odesłał jej podpisane dokumenty. Pozwany skontaktował się z M. P. (2), informując ją, że prosi o zmianę terminów wskazanych w dokumentach, gdyż potrzebne mu są „koszty” poniesione w innych miesiącach, niż wskazane w treści ww. faktur. Przedstawicielka powoda spotkała się wówczas z pozwanym, przekazując mu faktury z poprawionymi datami.

Zaś w dniu 30 kwietnia 2018 r. pozwany złożył do Prokuratury Rejonowej (...) zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstw

z art. 270, 270a i 286 k.k., dotyczących faktur VAT o numerach (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...).

Sąd Rejonowy wskazał, że z opinii biegłego wynika, że kwestionowane, nakreślone pismem ręcznym, półczytelne podpisy złożone na nazwisko A. Ł., widniejące w pozycjach „podpis osoby upoważnionej do odbioru faktury” na dowodowych dokumentach w postaci: faktury nr (...), faktury nr (...), faktury nr (...), faktury nr (...) zostały nakreślone przez osobę, której bezwzględnie materiał porównawczy dostarczono do badań, jako pochodzący od A. Ł..

Kwestionowany, nakreślony pismem ręcznym, półczytelny podpis złożony na nazwisko A. Ł., widniejący w pozycji „podpis osoby upoważnionej do odbioru faktury” na dowodowym dokumencie w postaci: faktury nr (...) wykazuje podobieństwa graficzne z podpisami osoby, której bez wpływu materiał porównawczy dostarczono do badań, jako pochodzący od A. Ł..

Sąd Rejonowy zważył, że w niniejszym procesie, w ramach którego prowadzone były połączone sprawy, toczące się pod sygnaturami: VIII GC 778/18, VIII GC 1048/18, VIII GC 1064/18, VIII GC 1627/18, VIII GC 2060/18, powód dochodził zapłaty przez pozwanego należności za sprzedany mu towar, w wyniku których to transakcji powód wystawił pozwanemu następujące faktury VAT nr: (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r., (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r., (...) z dnia 22 lipca 2017 r., (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r., (...) z dnia 7 sierpnia 2017 r.

Sąd I instancji wskazał, że powód powoływał się na okoliczność, że strony łączyła umowa sprzedaży, która w myśl art. 535 § 1 k.c. polega na tym, że sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Sąd Rejonowy podkreślił, że podstawowym obowiązkiem kupującego jest zapłata świadczenia pieniężnego – ceny, a spełnienie tego obowiązku powoduje wygaśnięcie zobowiązania dopiero wówczas, gdy sprzedawca otrzymał gotówkę lub też uznany został jego rachunek bankowy albo obciążony został rachunek kupującego.

W ocenie Sądu Rejonowego współpraca stron była bezsporna, jedynie odnośnie zakresu zobowiązania i akceptacji dokumentów księgowych stanowiska stron były odmienne. Sąd ten uznał, że wobec niejasnej praktyki stron w zakresie dokumentacji podatkowej koniecznym było przeprowadzenie kompletnego postępowania dowodowego, celem pozyskania informacji, jakie pozwalałyby na ustalenie istnienia wierzytelności powoda i jej rozmiaru.

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego, Sąd Rejonowy ustalił, że strony pozostawały przez dłuższy okres czasu w stosunkach handlowych, w ramach których powód sprzedawał pozwanemu materiały budowlane, które były wykorzystywane na budowach prowadzonych w Z., B. i M.. Fakt istnienia współpracy między stronami został potwierdzony zeznaniami świadków: J. B., M. W. (2), M. P. (2), J. A. oraz D. B.. Potwierdzenie dostaw dokonywanych przez powoda stanowią również dokumenty WZ, które w przeważającej części zostały podpisane przez osoby odbierające towar w imieniu pozwanego. Świadek D. B. rozpoznał swój podpis na większości z wystawionych dokumentów WZ. Podkreślenia ponadto wymaga, że w swoich zeznaniach złożonych na rozprawie w dniu 10 września 2018 r. pozwany przyznał fakt dostarczenia mu przez powoda towarów wykorzystywanych na prowadzonych inwestycjach budowlanych. W tych okolicznościach fakt dostarczenia towarów wynikających ze złożonych do akt sprawy dokumentów WZ (k. 161 akt), nie budził wątpliwości Sądu Rejonowego.

Sąd Rejonowy ustalił ponadto, że procedura wystawiania przez powoda faktur VAT miała w okolicznościach niniejszej sprawy nieprawidłowy przebieg, ponieważ dokumenty księgowe nie obrazowały w sposób należyty zdarzeń podatkowych. Taki sposób działania zasługuje na krytyczną ocenę i – jak się okazuje – w przypadku sporu nie pozwala na odtworzenie rzeczywistego stanu rozliczeń stron.

W ocenie Sądu I instancji obaj kontrahenci winni ponosić konsekwencje podjętych decyzji. Sąd przy wydaniu rozstrzygnięcia miał jednak przede wszystkim na uwadze, że pozwany osobiście złożył podpis na fakturach VAT nr (...), (...), (...) oraz (...), wystawionych przez powoda, gdzie wskazano rodzaj i ilość dostarczonego towaru oraz jaka kwota jest należna z tytułu sprzedaży. Sąd podzielił stanowisko Sądu Najwyższego (uchwała z dnia 6 lipca 2005 r., III CZP 40/05), zgodnie z którym złożenie podpisu na fakturze VAT potwierdza treść stosunku prawnego łączącego strony, zwłaszcza wobec innych okoliczności, które pośrednio uwiarygadniają zawarcie umowy o takiej treści.

Sąd I instancji zaznaczył, że z opinii biegłego sądowego J. Ł. wynika, że kwestionowane, nakreślone pismem ręcznym, półczytelne podpisy złożone na nazwisko A. Ł., widniejące w pozycjach „podpis osoby upoważnionej do odbioru faktury” na dowodowych dokumentach w postaci faktur o numerach: (...), (...), (...)(...) zostały nakreślone przez osobę, której bez wpływu materiał porównawczy dostarczono do badań, jako pochodzący od A. Ł.. Jedynie w stosunku do podpisu widniejącego na fakturze nr (...) biegły sądowy stwierdził, że nie może wykluczyć kategorycznie pochodzenia podpisu od osoby innej niż pozwany, podobnie, jak nie może wykluczyć, że podpis ten pochodzi od pozwanego. Jak już wyżej wskazano, Sąd zaaprobował w pełni złożoną przez biegłego opinie podkreślając, że wniosków opinii biegłego nie kwestionowała ostatecznie żadna ze stron procesu.

Zdaniem Sądu Rejonowego, złożona przez pozwanego opinia sporządzona przez (...) nie może być dowodem w sprawie, gdyż przepisy art. 278 § 1 i art. 290 § 1 k.p.c. przewidują dopuszczalność dowodzenia okoliczności wymagające wiadomości specjalnych wyłącznie opinią biegłych sądowych lub instytutu naukowego albo naukowo-badawczego. Opinia sporządzona na prywatne zlecenie strony i przez nią przedstawiona sądowi stanowi tylko wyjaśnienie stanowiące poparcie, z uwzględnieniem wiadomości specjalnych, stanowiska stron. W rezultacie przedłożenie w toku procesu takiej opinii może co najwyżej stanowić asumpt do powzięcia decyzji o potrzebie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, względnie opinii uzupełniającej lub powołania innych biegłych. Zatem opinia prywatna jest środkiem służącym stronie wyjaśnieniu jej stanowiska, uzasadnienia składanych wniosków dowodowych, sama przez się nie jest jednak środkiem dowodowym. Jednocześnie jednak należy zwrócić uwagę na brak kategoryczności w sposobie sformułowania wniosków opinii sporządzonej przez eksperta z (...), z której wynika wyłącznie, iż oryginały dowodowych podpisów wykazują cechy rozbieżne pisma w stosunku do przekazanego do badań materiału porównawczego.

W ocenie Sądu I instancji, należy mieć na uwadze zasady doświadczenia życiowego i powszechnie znane reguły obrotu gospodarczego, które jednoznacznie wskazują, iż odbiorowi faktury VAT zwykle towarzyszy analiza jej treści i naturalna troska o uzyskanie dokumentu zgodnego z rzeczywistym stanem rzeczy. Fakturę VAT bowiem następnie przedsiębiorca będzie musiał uwzględnić w dokumentacji księgowej i wreszcie rozliczyć się z kontrahentem.

Zdaniem Sądu I instancji akceptując zatem odbiór dokumentów księgowych o numerach (...), (...), (...), (...) pozwany nanosząc podpis, zaakceptował dokument księgowy o elementach stosunku łączącego strony, w tym również w zakresie treści wykonanego zobowiązania, jak i wysokości wynagrodzenia. Nie sposób bowiem odpowiedzieć na pytanie, w jakim innym celu pozwany i notyfikował odbiór faktur VAT własnoręcznym podpisem. Zwłaszcza, w sytuacji, gdyby nie zgadzał się z ich treścią.

W omawianym przypadku zachowanie pozwanego- w ocenie Sądu Rejonowego traktować należy jako niewłaściwe uznanie roszczenia powoda.

Sąd I instancji podkreślił, że w omawianym przypadku pozwany złożył podpis na dokumentach księgowych właśnie dlatego, że porozumiał się z przedstawicielem powoda (w osobie M. P. (2)) w zakresie dokonania zapłaty. W sprawie jednoznacznie ustalono bowiem, że strony dokonywały rozliczeń i były wystawiane faktury VAT dopiero wówczas, gdy pozwany był gotów dokonać zapłaty.

Sąd I instancji wskazał, że uznanie roszczenia przed wytoczeniem powództwa nie oznaczało, iż strona w procesie nie mogła wywodzić, iż nie było podstaw do tego uznania, a w momencie uznania – tu w momencie podpisania dokumentów księgowych – nie było faktycznych podstaw do zapłaty w takiej wysokości, jaka wynikała z treści faktur.

Powyższe argumenty doprowadziły Sąd Rejonowy do wniosku, iż w myśl cytowanego art. 6 k.c. w przypadku roszczeń objętych fakturami VAT, podpisanymi przez pozwanego, to na stronie pozwanej spoczywał obowiązek wykazania, że powodowi jego żądanie nie przysługuje, bądź też przysługuje mu w mniejszym zakresie, niż jest dochodzone.

Ponieważ jednak pozwany nie zaproponował Sądowi wystarczających środków dowodowych w tym zakresie ani też nawet nie przedstawił żadnego skonkretyzowanego stanowiska co do niedostarczenia poszczególnych towarów w zakresie wynikającym z faktur VAT o numerach (...), (...), (...), (...), Sąd uznał roszczenie powoda w tej części za zasadne.

Natomiast w zakresie należności wynikającej z faktury VAT nr (...), Sąd Rejonowy uznał, że skoro powód nie zdołał udowodnić, że doszło do uznania długu (opinia biegłego sądowego), wówczas to on powinien ponieść konsekwencje braku szczegółowych ustaleń potwierdzających dochodzoną w stosunku do pozwanego wierzytelność.

Sąd I instancji zaznaczył jednocześnie, że w myśl przepisu art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, wierzycielowi od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 powołanej ustawy, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. Podkreślenia wymaga fakt, iż w myśl powołanych przepisów rekompensata jest należna, gdy wierzyciel spełnił swoje świadczenie, a nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo odpowiednim wezwaniu.

W tym stanie rzeczy, w punkcie 1 wyroku, na podstawie art. 496 k.p.c. w związku z art. 353 k.c. oraz art. 481 k.c., Sąd I instancji w sprawie prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 778/18 utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 6 marca 2018 r. w sprawie VIII GNc 1220/18 (pkt 1. I. wyroku).

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.817 zł tytułem zwrotu dalszych kosztów procesu, na którą składały się kwota 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego wynikających z przepisu § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pkt 1. II. wyroku).

Nadto w pkt 1. III wyroku Sąd na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwrócił powodowi od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 10 zł nadpłaconej opłaty od pozwu.

Następnie, w punkcie 2 wyroku, na podstawie art. 496 k.p.c. w związku z art. 353 k.c. oraz art. 481 k.c., Sąd w sprawie prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1048/18 utrzymał w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie VIII GNc 1217/18 (pkt 2. I. wyroku).

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 900 zł tytułem zwrotu dalszych kosztów procesu, którą stanowiły koszty zastępstwa procesowego wynikające z przepisu § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (pkt 2. II. wyroku).

Natomiast w punkcie 3 wyroku, w sprawie prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1064/18 na podstawie art. 496 k.p.c. oraz art. 535 k.c. w związku z art. 6 k.c. a contrario Sąd w sprawie prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1048/18 uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 14 lutego 2018 r. w sprawie VIII GNc 1218/18 (pkt 3. I. wyroku), oddalając powództwo (pkt 3. II. wyroku).

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.842 zł tytułem zwrotu dalszych kosztów procesu, na którą składały się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł wynikające z przepisu § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 225 zł tytułem opłaty sądowej od zarzutów (pkt 3. II. wyroku).

Następnie, w punkcie 4 wyroku, Sąd w sprawie prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 2060/18, na podstawie art. 535 k.c., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 6.178,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty (pkt 4.I. wyroku).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych i przy uwzględnieniu terminu zapłaty określonego w fakturze VAT, zasądzając je od dnia następującego po terminie płatności faktury, tj. od dnia 7 września 2017 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 4.II. wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.067 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W punkcie 5 wyroku, Sąd w sprawie prowadzonej przed połączeniem spraw pod sygnaturą akt VIII GC 1627/18, na podstawie art. 535 k.c., zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.969,07 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia 7 września 2017 roku do dnia zapłaty (pkt 5.I. wyroku).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych i przy uwzględnieniu terminu zapłaty określonego w fakturze VAT, zasądzając je od dnia następującego po terminie płatności faktury, tj. od dnia 7 września 2017 r. do dnia zapłaty.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 5.II. wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.880 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniósł pozwany zaskarżając ten wyrok w części tj. co do punktu 1,2,4,5. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił:

- naruszenie art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że:
 - pozwany nie udowodnił, że powodowi nie przysługuje względem niego żadne roszczenie, podczas gdy pozwany nie mógł udowodnić braku istnienia faktu,
 - powód udowodnił, że wydał pozwanemu wszystkie rzeczy objęte spornymi fakturami VAT, podczas gdy powód powinien udowodnić nie tylko istnienie stosunku obligatoryjnego, ale również treść tego stosunku,
 - naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i wadliwe dokonanie jego oceny poprzez:
 - ustalenie, że pozwany nie kwestionował istnienia roszczenia powoda podczas gdy pozwany wprost podnosił zarzut nieistnienia zobowiązania powoda,
 - uznanie, że pozwany prosił powoda o odroczenie terminu płatności i wystawianie faktur VAT w późniejszym terminie, a powód wystawił faktury VAT w oparciu o najbardziej wartościowe towary, co zdaniem Sądu było okolicznościami bezspornymi, podczas gdy pozwany zaprzeczył takim okolicznościom, natomiast faktury VAT wystawione przez powoda dokumentują sprzedaż towarów o różnej wartości, a nie tylko tych najbardziej wartościowych ,
 - uznanie przez Sąd I instancji za wiarygodne zeznania powoda pomimo, że nie zostały one potwierdzone w pozostałym materiale dowodowym, w szczególności w zakresie terminu i sposobu wystawienia faktur VAT,
 - uznanie za wiarygodne zeznania świadka M. P. (2), w szczególności w zakresie wystawiania przez nią spornych faktur VAT, pomimo, że jak sama zeznała nie miała pełnomocnictwa do podpisywania dokumentacji, a jej zeznania pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadka J. A., który wskazywał, że to on wystawiał faktury VAT niezwłocznie po otrzymaniu dokumentu WZ,

- uznanie, że pozwany potwierdził, że otrzymał towar powoda wyszczególniony na spornych fakturach VAT oraz potwierdził sposób wystawiania faktur VAT z opóźnieniem, pomimo, że pozwany nie przyznał takiej okoliczności,

- naruszenie art. 353§ 1 k.c. w zw. z art. 535 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że pozwany był zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda jakichkolwiek należności,
- naruszenie art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że pozwany był zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda rekompensaty za koszty odzyskiwania należności.

Ponadto pozwany wniósł o:

- w odniesieniu do sprawy VIII GC 778/18 – uchylenie nakazu zapłaty z dnia 6 marca 2018r. w sprawie VIII GNc 1220/18, oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

- w odniesieniu do sprawy VIII GC 1048/18 - uchylenie nakazu zapłaty z dnia 28 lutego 2018r. w sprawie VIII GNc 1217/18, oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

- w odniesieniu do sprawy VIII GC2060/18 – oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

- w odniesieniu do sprawy VIII GC 1627/18 - oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów za I instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Nadto z ostrożności procesowej na wypadek nieuwzględnienia wniosku z powyższych punktów - pozwany wniósł o uchylenie wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie do ponownego rozpoznania i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu za drugą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, że to powód nie sprostował spoczywającemu na nim ciężarowi i nie przedstawił dowodów potwierdzających wydanie towaru pozwanemu. W ocenie pozwanego dokumenty WZ ze względu na nieprawidłowości oraz na fakt, że tylko w części dotyczyły należności objętych spornymi fakturami VAT nie mogły być uznane za taki dowód. Nadto, zdaniem pozwanego świadkowie w większości nie znali żadnych szczegółów rozliczeń stron.

Pełnomocnik powoda na rozprawie przed Sądem Okręgowym wniósł o oddalenie apelacji powoda i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zaskarżone rozstrzygnięcie zostało wydane na podstawie prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, które to ustalenia Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne. W sytuacji bowiem, gdy sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (vide np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 233 k.p.c. Sąd Odwoławczy uznał argumentację pozwanego w tym zakresie za chybioną.

Otóż, w zakresie wykazywania określonych uchybień postępowania dowodowego, funkcjonuje swoista gradacja. Najpierw dowody powinny być prawidłowo zebrane, następnie właściwie ocenione przy uwzględnieniu zasad wynikających z treści art. 233 k.p.c. i na tej podstawie powinny być poczynione odpowiednie ustalenia faktyczne. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. i sprzeczność poczynionych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, stanowią dwa różne zarzuty formalnoprawne. O błędach w ustaleniach faktycznych bowiem, można mówić dopiero wówczas, gdy dowody zostały niewadliwie ocenione.

Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. odniósłby skutek, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok SN z dn. 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, Lex nr 172176; wyrok SN z 18 czerwca 2004 r., sygn. akt II CK 369/03, LEX nr 174131). Uchybienie prowadzące do podważenia oceny Sądu Rejonowego musi polegać na wykazaniu błędów logicznych, wewnętrznych sprzeczności oraz sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego bądź jednoznacznymi związkami przyczynowo - skutkowymi (por. wyrok SN z dn. 7 października 2005 r., sygn. akt IV CK 122/05, LEX nr 187124). Takich naruszeń Sąd Okręgowy, ponownie oceniający materiał dowodowy nie dostrzegł.

W konsekwencji zarzuty dotyczące wadliwie ustalonego stanu faktycznego w oparciu o dowolną i sprzeczną z zasadami logicznego rozumowania ocenę dowodów, stanowiły de facto polemikę z ustaleniami Sądu pierwszej instancji, która nie znajdowała uzasadnienia w udostępnionym Sądowi materiale dowodowym sprawy.

Przechodząc do merytorycznego omówienia zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. wskazać należy, iż pozwany w apelacji neguje ustalenie, że nie kwestionował istnienia roszczenia powoda.

W tym miejscu należy zatem odnieść się do materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Podkreślić przy tym należy, że podstawowym zarzutem pozwanego podniesionym we wszystkich sprzeciwach złożonych w połączonych sprawach był zarzut, iż podpis widniejący na fakturach dołączonych do pozwów nie należy do niego i nigdy go nie składał, zaś przedmiotowe dokumenty zostały podrobione lub przerobione. Ostatecznie jednak, w złożonych zeznaniach pozwany stwierdził, że być może podpisał jakieś faktury i że nie może jednoznacznie zaprzeczyć, że nie podpisał czegoś podczas spotkania z żoną powoda przy ul. (...) w B. (k-172). Świadek M. P. (2) zeznała zaś, że w czasie spotkania z pozwanym w B. przy ul. (...) otrzymała podpisane przez pozwanego faktury i pozwany nie miał zastrzeżeń do treści tych faktur. Dodała, że zaproponowała pozwanemu, żeby się spotkali i wówczas świadek wyjaśni którym fakturom przyporządkowała dokumenty WZ (k-150). Pozwany nie spotkał się jednak ze świadkiem i nie zgłosił zastrzeżeń do odebranych i podpisanych faktur.

Należy przy tym zauważyć, że faktury, których dotyczy postępowanie zostały wystawione w lipcu i sierpniu 2017 r., i pozwany do czasu wniesienia pozwów przez powoda (w lutym 2018 r.) nie zgłosił powodowi żadnych zastrzeżeń i uwag do otrzymanych faktur. Sam pozwany w złożonych zeznaniach przyznał, że faktury, które otrzymał od żony powoda miał przeanalizować ze swoim księgowym (k-173), jednak do chwili wniesienia pozwu żadnych uwag do tych faktur nie zgłosił. Nie zgłosił też zastrzeżeń i uwag (zwłaszcza tych podniesionych dopiero w postępowaniu sądowym) po otrzymaniu wezwania do zapłaty z dnia 26 października 2017 r., w którym powód wymienił m.in. faktury objęte niniejszym postępowaniem. Z zeznań pozwanego wynika jedynie, iż był zdziwiony kwotą 70.000 zł z tytułu zaległości (zob. k. 172 akt), natomiast do czasu wniesienia pozwu w żaden sposób tych swoich wątpliwości powodowi nie zgłosił, a w szczególności nie wskazał, czego one dotyczą. Twierdząc też, że za dostarczony towar już zapłacił, w żaden sposób faktu tego nie wykazał.

W świetle powyższych okoliczności, biorąc pod uwagę nie tylko okoliczności podpisania faktur przez pozwanego ale także jego zachowanie od momentu podpisania faktur, do czasu złożenia pozwu przez powoda, w ocenie Sądu Okręgowego trudno uznać, iż podpisy pozwanego na kilku fakturach zostały złożone zupełnie bezrefleksyjnie i że pozwany składając te podpisy nie potwierdził zawarcia przez strony umowy. Ostatecznie prawdziwość podpisów pozwanego na czterech fakturach złożonych w niniejszej sprawie potwierdził dowód z opinii biegłego.

Trzeba też zauważyć, że znaczenie faktury jako dokumentu rozliczeniowego na gruncie prawa podatkowego nie wyłącza możliwości przypisania jej wystawieniu i doręczeniu skutków wynikających z prawa cywilnego (zob. wyrok Sądu najwyższego z dnia 24 czerwca 2004 r., III CK 173/03). Ponadto, w praktyce gospodarczej faktura vat jest powszechnie stosowanym dokumentem rozliczeniowym. Jej doręczenie umożliwia dłużnikowi podjęcie czynności mających na celu sprawdzenie, czy roszczenie jest zasadne co do zasady jak i co do wysokości. Zawieranie pisemnych umów dokumentujących każdą transakcję stanowiłoby barierę dla prawidłowego funkcjonowania obrotu gospodarczego i często jedynym dokumentem związanym z transakcją handlową stron jest właśnie faktura. Faktury vat zatem w sposób pośredni dowodzą istnienia pomiędzy stronami stosunku zobowiązaniowego i stanowią podstawę żądania przez powoda zapłaty ceny za dostarczony towar. Faktura vat podpisana przez obie strony umowy stanowi ślad, potwierdzenie na piśmie zawarcia umowy o treści, jaka została w treści faktury ujawniona.

Tak więc przyjęcie przez pozwanego faktur i ich podpisanie, w okolicznościach niniejszej sprawy, stanowiło potwierdzenie pewnego zdarzenia cywilnoprawnego, tworzącego domniemanie dokonania czynności prawnych, wynikających z treści tych faktur oraz zaistnienie obowiązku zapłaty za wykonaną czynność prawną. W ocenie Sądu Okręgowego pozwany domniemania tego nie obalił, zwłaszcza biorąc pod uwagę pozostały materiał dowodowy zebrany w sprawie.

Pozwany podniósł bowiem kolejny zarzut, że towarów wymienionych w fakturach nie zamawiał i nie odebrał, a osoby, które odbierały towary nie posiadały jego umocowania. Zauważyć jednak należy, że z jednej strony pozwany w złożonych zeznaniach przyznał jednocześnie, że nigdy nie liczył przywiezionych towarów i nic nie reklamował (k-172), a z drugiej strony, przesłuchani w sprawie świadkowie m.in. J. B., M. W. (2) czy D. B. zeznali, że odbierali w imieniu pozwanego towar dowożony na budowy i podpisywali dokumenty WZ. Świadek D. B. zeznał jednocześnie, że pozwany nigdy nie kwestionował faktu podpisywania przez świadka dokumentów WZ (k-171). Skoro więc strony współpracowały ze sobą od 2014 r. czy 2015 r. i przez cały ten okres nie tylko pozwany ale i jego pracownicy odbierali towary przywożone na budowy, na których pracował pozwany i pozwany nigdy faktu tego nie kwestionował, a go akceptował, przyjęć trzeba, że zarzut braku umocowania pracowników do odbioru towarów zgłoszony został przez pozwanego jedynie na potrzeby procesu.

Podobnie jak zarzut, że towarów wymienionych w fakturach nie zamawiał i nie odbierał. Trzeba zaznaczyć, że jak zeznała świadek M. P. (2), przedmiotem niniejszego postępowania były towary dostarczane w 2016 i 2017 r. (k-149).

W piśmie procesowym z dn. 17.08.2018 r. jak również w apelacji pozwany wskazał, że część pozycji widniejących na fakturach nie pokrywa się z tymi wskazanymi w dokumentach WZ. Trzeba jednak jeszcze raz powtórzyć, że pozwany faktury odebrał, podpisał i pomimo twierdzenia, że je zweryfikuje, do czasu złożenia pozwu nie zgłosił do nich żadnych uwag, zwłaszcza o niezgodności opisów towarów z dokumentami WZ. Twierdząc, zaś że za cały dostarczony mu towar zapłacił, nie przedłożył żadnych dowodów na potwierdzenie tego faktu.

Co jednak istotne, przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili, że zarówno w 2016 r., jak i w 2017 r. na budowy do Z. i B. były dostarczane towary przez powoda. Świadek J. B., po okazaniu mu faktur załączonych do akt sprawy potwierdził, że towar w nich wymieniony mógł być przywożony na budowę (k-113). Fakt dostarczania towaru w 2017 r. potwierdził też świadek M. W. (2) (k-114). Również świadek R. R. zeznał, że w 2017 r. dowoził na budowę w Z. ul. (...) m.in. deski, stal, cement, klej, papy, bloczki betonowe, suporeks (k-151). Taki asortyment widnieje zaś na fakturach dołączonych do pozwu. Z kolei świadek D. B. potwierdził swoje podpisy na większości okazanych mu dokumentach WZ, dołączonych do pisma powoda z dnia 8 sierpnia 2018r. (k-171).

Pozwany podniósł w apelacji, że część towarów wymienionych w fakturach dołączonych do pozwu była już wymieniona w fakturach z 2016 r., za które pozwany zapłacił np. cement, papa, cegła czy bloczki fundamentowe. Jednak jak już wcześniej wskazano, współpraca stron trwała do września 2017 r. i z zeznań świadków wynika że w/w asortyment towarów był dowożony na budowy pozwanego także w 2017 r., co wynika też z przedłożonych przez powoda dokumentów WZ. Dodatkowo, pozwany kwestionując, że część pozycji w fakturach nie pokrywa się z opisami na dokumentach WZ nie wykazał jednocześnie, że za te towary, których opisów nie kwestionował uiścił już zapłatę.

Dodatkowo, skoro pozwany przyznał, że nigdy nie liczył przywiezionych towarów i nie reklamował, trudno uznać za wiarygodne jego stwierdzenie, że za wszystkie towary zapłacił. Pozwany poddał w wątpliwość zasadność roszczenia powoda także z uwagi na sposób wystawiania faktur przez powoda tj. po długim okresie czasu od wystawienia dokumentów WZ, jednocześnie jednak sam pozwany przyznał, że było tak ustalone, iż powód wystawiał fakturę dopiero po wpłaceniu przez pozwanego tzw. okrągłej kwoty. Zdaniem Sądu Okręgowego twierdzenie to pozwala wysnuć wniosek, że rozliczenie między stronami nie następowało niezwłocznie, lecz po uzbieraniu tzw. okrągłej kwoty przez pozwanego.

W ocenie Sądu Okręgowego, z analizy zeznań pozwanego nie można kategorycznie uznać, że zaprzeczył on w sposób jasny istnieniu przedmiotowego roszczenia. Podkreślić również trzeba, że z analizy zeznań świadków – w tym również pracowników pozwanego wynika, że strony pozostawały ze sobą w stałych stosunkach handlowych. Potwierdzono również współpracę stron na przełomie roku 2016 oraz 2017.

Nie można przyznać racji pozwanemu, że nie prosił on o odroczenie terminu płatności. Po pierwsze z zeznań świadków M. P. (2) oraz M. P. (1) wynika, że pozwany prosi o zmianę terminów płatności, ze względu na to, że są mu potrzebne okrągłe koszty poniesione w innych miesiącach niż wskazane w treści faktur.

W tym miejscu Sąd chciałby się odnieść do kwestionowania przez pozwanego uznania przez Sąd I instancji zeznań za wiarygodne świadka M. P. (2).

Należy zaznaczyć, że nawet jeśli materiał dowodowy dawałby podstawę do częściowo odmiennych ustaleń w kierunku postulowanym przez skarżącego, to Sąd odwoławczy ma ograniczone możliwości ingerencji w dokonane na podstawie omówionych dowodów ustalenia, a zwłaszcza dowodów osobowych, gdzie zasada bezpośredniości ma zasadnicze znaczenie dla ustaleń faktycznych. Zmiana ustaleń nastąpić może zupełnie wyjątkowo, w razie oczywistej błędności oceny materiału mającego jednoznaczną wymowę (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2003 r., IV CK 183/02). Taka sytuacja nie wystąpiła w niniejszej sprawie. Sąd Rejonowy omówił szczegółowo materiał dowodowy i ustalone na jego podstawie okoliczności faktyczne związane między innymi z wystawianiem przez M. P. (2) faktur VAT, a przedstawione wnioski nie budzą zastrzeżeń. W szczególności, Sąd Rejonowy wskazał, którym dowodom dał wiarę i dlaczego, a którym takiej wiarygodności odmówił, wskazując m.in. na ich sprzeczności z pozostałym materiałem dowodowym. Zdaniem Sądu Okręgowego ocena zeznań świadków dokonana została prawidłowo.

Tym samym, przechodząc do rozważenia zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. stwierdzić należy, że również w tym zakresie pozwany nie ma racji.

Wskazać należy, iż z treści art. 232 k.p.c. nie wynikają bezpośrednio żadne obowiązki Sądu, albowiem jest to przepis adresowany do stron, nakładający na nie powinność wykazania okoliczności faktycznych, z których wywodzą skutki prawne. Naruszenie art. 232 k.p.c. przez Sąd może polegać, co najwyżej, na wadliwej ocenie rozkładu ciężaru dowodu w procesie i obciążeniu konsekwencjami niewykazania pewnych faktów nie tej strony, która powinna je wykazać (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 30 stycznia 2015 r., III CSK 132/14).

Sąd Okręgowy, mając na uwadze cały materiał dowodowy zebrany w sprawie niniejszej należy uznać, że pozwany w toku procesu nie przedstawił dostatecznego dowodu na poparcie swoich twierdzeń. Otóż, fakty i dowody związane z konkretnymi okolicznościami, z którymi pozwany się nie zgadzał, powinien on wykazać, jeśli ma to służyć obronie jego racji. Tymczasem jego zeznania należało uznać za zbyt ogólnikowe. Z przedmiotowych zeznań nie można było poczynić konkretnych ustaleń faktycznych – co zresztą słusznie zauważył Sąd Rejonowy. Przy czym, należy podkreślić, że również w apelacji pozwany nie podniósł żadnych argumentów pozwalających na odmienną ocenę materiału dowodowego sprawy niż przyjęta przez Sąd Rejonowy.

Wobec wskazanych powyżej okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że pozwany był zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda zaległych należności. Tym samym na tle powyższego rozważań także i zarzut naruszenia art. 353§ 1 k.c. w zw. z art. 535§ k.c. należało w sprawie niniejszej uznać za nietrafny.

Z niesłuszny należało uznać również zarzut naruszenia art. 10 ust.1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Zauważenia wymaga, że na gruncie sprawy niniejszej zagadnieniem wymagającym oceny była interpretacja charakteru, wynikającego z art. 10 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych uprawnienia do rekompensaty za koszty odzyskiwania należności w postaci równowartości kwoty 40 euro. Stosownie do wymienionego przepisu, wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

Równowartość kwoty 40 euro stanowi rekompensatę kosztów odzyskiwania należności, do której prawo wierzyciel nabywa z chwilą powstania opóźnienia dłużnika z transakcji handlowych. Ułatwienie dla wierzyciela polega na tym, że nie jest on zobowiązany wykazywać podjęcia czynności zmierzających do odzyskania należności i poniesienia ich kosztów (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2015 r., sygn. akt III CZP 94/15).

W ocenie Sądu II instancji wskazać należy, iż regulacja art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych ma na celu ochronę wierzyciela a nie dłużnika. Jak wskazał w wyroku z dnia 14 września 2016 roku Sąd Apelacyjny w Katowicach sygn. akt I ACa 346/16, o nadużyciu prawa podmiotowego decydują obiektywne kryteria oceny w postaci sprzeczności z zasadami współzycia społecznego i ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem prawa podmiotowego. Przepis art. 5 k.c. może być stosowany wyjątkowo tylko w takich sytuacjach w których wykorzystanie uprawnień wynikających z przepisów prawa prowadziłyby do skutku niezaprobowanego w społeczeństwie, ze względu na zasady współzycia społecznego. Stosowanie zasad współzycia społecznego nie jest wyłączone, ale może mieć miejsce jedynie w szczególnych sytuacjach. Jak trafnie wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 12 stycznia 2016 r., I ACa 697/15, norma art. 5 k.c. ma charakter wyjątkowy i może być zastosowana tylko po wykazaniu wyjątkowych okoliczności. Tym bardziej wyjątkowy charakter winna mieć w stosunkach pomiędzy przedsiębiorcami.

W ocenie Sądu Okręgowego nie można utracić z pola widzenia faktu, że przyczyny opóźnienia nie mogą jednak uzasadniać zastosowania zasad współzycia społecznego, pozwany bowiem znał warunki umowy z powodem, winien zatem był dążyć do terminowej realizacji umów. Albowiem wierzyciel nie może ponosić ryzyka działalności pozwanego, który znał terminy zapłaty oraz wiedział na jaki dzień przypadnie wymagalność roszczenia.

W związku z powyższym Sąd Odwoławczy podziela stanowisko Sądu I instancji, co do stwierdzenia, iż słuszne jest żądanie powoda zapłaty rekompensaty z tytułu kosztów odzyskiwania należności.

Nadto, Sąd Odwoławczy chciałby jeszcze raz zaakcentować, iż kwestionowanie dokonanej przez Sąd oceny dowodów nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, zadowalających dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej oceny materiału dowodowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 572/99, LEX nr 53136). A z taką sytuacją w przedmiotowej sprawie niewątpliwie mamy do czynienia. Sąd Rejonowy odniósł się bowiem do wszystkich dowodów, jakie w sprawie były przeprowadzone i opierał się na całokształcie tego materiału a nie wybiórczo.

Ostatecznie więc należało uznać, że zaskarżony wyrok odpowiadał prawu. Mając powyższe na uwadze, apelację należało oddalić w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 99 k.p.c. tj. na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy. Na zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.150 zł składają się koszty wynagrodzenia pełnomocnika strony powodowej w każdej z połączonych spraw. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 lutego 2020 r. (I CZ 164/11) połączenie – na podstawie art. 219 k.p.c – kilku oddzielnych

spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub także rozstrzygnięcia jest zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy, nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami. W konsekwencji, w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy zgodnego z § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U z 2015 r. poz. 1800 ze zm.) zasądził od pozwanego na rzecz powoda sumę kosztów procesu od każdej z połączonych spraw, stosownie do wartości przedmiotu zaskarżenia tj. kwoty : 900 zł, 450 zł, 900 zł, 900 zł, co w sumie dało zasądzoną kwotę 3.150 zł.

Elżbieta Kala Wojciech Wołoszyk Artur Fornal